باسمه تعالی

رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	***سؤالات امتحان نهایی درس*: فلسفه ۲**	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی: .....
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه: **۲**	تاریخ امتحان: **۱۲ / ۳ / ۱۴۰۱**	ساعت شروع: **۸ صبح**
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **نوبت خرداد** ماه سال **۱۴۰۱**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	**۱۴خرداد سالروز رحلت معمارکبیر انقلاب (ره) تسلیت باد.** سؤالات (پاسخنامه دارد.)	نمره
۱	**تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام‌یک غلط می‌باشد:** **الف) حملِ مفهوم «وجود» بر هر ماهیّتی از جمله انسان، نیازمند دلیل است.** **ب) مفاهیم «مربعِ سه ضلعی» و «پرنده» به ترتیب «واجب الوجود» و «ممکن الوجود» هستند.** **ج) حالت ممکن الوجود، نسبت به وجود و عدم، حالت ترازویی با دو کفهٔ متعادل است.** **د) در دوره اوّل حاکمیّت کلیسا، حُکمای مسیحی به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند.** **هـ) یکی از اَشکال مخالفت با عقل در جهان اسلام، به صورت مخالفت با فلسفه ظهور کرد.** **و) از نظر ملاصدرا «وجود» اصیل است و واقعیّت خارجی، مابازاء و مصداق «وجود» می‌باشد.**	۱/۵
۲	**جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:** **الف) انسان در هر چیزی که مشاهده می‌کند، دو جنبه می‌یابد: « ..... » و « ..... ».** **ب) همهٔ اشیایی که به واسطهٔ علت‌هایشان موجودند، «واجب الوجودِ ..... » هستند.** **ج) «وجود» از نظر ملاصدرا بر دو قسم می‌باشد: ..... و ..... .** **د) هراکلیتوس «لوگوس» را هم به معنای وجودی متعالی و هم به معنای ..... به‌کار می‌برد.** **هـ) از نظر فارابی و ابن سینا، اولین مخلوق خدا « ..... » نام دارد.** **و) دو کتابی که علامه طباطبایی برای تدریس فلسفه در دو سطح نوشتند، عبارت بود از : ..... و ..... .**	۲/۲۵
۳	**گزینهٔ مناسب را انتخاب کنید:** **الف) نوعِ حَمل، در قضیهٔ «لوزی شکل است»، با کدام‌یک از قضایای زیر تناسب دارد؟** **۱- انسان حیوان است. ۲- انسان مخلوق است.** **ب) رابطهٔ میان موضوع و محمول، در قضیهٔ «عدد هفت، زوج است» کدام است؟** **۱- امکانی ۲- امتناعی** **ج) از نظر فارابی، مقام و منزلت عقل فعّال نسبت به انسان مانند کدام گزینه است؟** **۱- آفتاب به چشم ۲- آب به حیات جسمانی** **د) از نظر فیلسوفانِ مسلمان، نام دیگر «عقلِ هَیولانی» چیست؟** **۱- عقلِ بالفِعل ۲- عقلِ بالقُوّه** **هـ) کدام گزینه از آثارِ ملاصدرا می‌باشد؟** **۱-الشواهد الربوبیّه ۲- عدل الهی**	۱/۲۵
	ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ دوم	

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	***سؤالات امتحان نهایی درس*: فلسفه ۲**	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی: .....
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه: **۲**	تاریخ امتحان: **۱۲ / ۳ / ۱۴۰۱**	ساعت شروع: **۸ صبح**
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **نوبت خرداد** ماه سال **۱۴۰۱**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	**۱۴خرداد سالروز رحلت معمارکبیر انقلاب (ره) تسلیت باد.** سؤالات (پاسخنامه دارد.)	نمره
	به سؤال‌های زیر پاسخ کوتاه بدهید:	
۴	**تعیین کنید که هر یک از گزاره‌های زیر عقیدهٔ کدام فیلسوف است؟** **الف) تداعیِ علّیّت، چیزی جز یک حالت روانیِ ناشی از توالیِ پدیده‌ها نیست.** **ب) اصل علّیّت، جزءِ اصول اولیّه‌ای است که درک انسان از آن فطری است.**	۰/۵
۵	**ارسطو برای اثبات وجود خداوند از دو برهان استفاده نمود، نام آنها را بنویسید.**	۰/۵
۶	**برهان فارابی برای اثبات وجود خدا، مبتنی بر چه اصلی است؟**	۰/۵
۷	**تعیین کنید فلاسفهٔ زیر «عقل‌گرا» هستند یا «تجربه‌گرا»؟** **الف) اوگوست کُنت ب) فرانسیس بیکن**	۰/۵
۸	**دو مورد از ویژگی‌های «موجودات عالَم عقل» را از نظر فیلسوفان الهی بنویسید.**	۰/۵
۹	**از نظر فلاسفهٔ مسلمان علاوه بر استدلال عقلی، دو روش دیگری که ما را به حقیقت می‌رسانند، چیست؟**	۰/۵
۱۰	**دربارهٔ «حکمت مَشّاء» به سؤالات زیر پاسخ دهید:** **الف) مؤسّس آن در جهان اسلام چه کسی بود؟ ب) مُتّکی بر آرای کدام فیلسوف یونانی بود؟**	۰/۵
۱۱	**سفر عرفانیِ «در خلق با حَقّ» با کدام مبحثِ کتاب اَسفار ملاصدرا تطبیق دارد؟**	۰/۵
۱۲	**دو مورد از اقداماتِ علمی و فرهنگیِ علامه طباطبایی را نام ببرید.**	۱
	به سؤال‌های زیر پاسخ کامل بدهید:	
۱۳	**تفاوت «رابطهٔ عِلّیّت» با سایر روابط میان موجودات چیست؟ با استفاده از یک مثال توضیح دهید.**	۱
۱۴	**«علّت تامّه» و «علّت ناقصه» را تعریف کنید.**	۱
۱۵	**استدلال «دکارت» بر اثبات وجود خدا را در قالب دو مقدمه و یک نتیجه بنویسید.**	۱
۱۶	**ارسطو قوهٔ عقل را بر اساس کاری که انجام می‌دهد به دو قسم تقسیم کرده است، آنها را نام برده و تعریف کنید.**	۱/۵
۱۷	**ضمن تعریفِ «عقل بِالمَلَکه» و «عقل بِالمُستَفاد» تفاوت آنها را توضیح دهید.**	۱/۵
۱۸	**تعریف «مدینهٔ فاضله» از نظر فارابی چیست؟ مهم‌ترین تفاوت آن با «مدینهٔ جاهله» را بنویسید؟**	۱
۱۹	**از نظر ابن سینا علّت نام‌گذاریِ عالَم ماده، به «عالم طبیعت» چیست؟**	۱
۲۰	**اصطلاحات زیر را از نظر سُهروردی تعریف کنید:** **الف) مشرقِ جهان ب) حکیم متألّه**	۱
۲۱	**از نظر ملاصدرا اختلاف موجودات، ناشی از چیست؟ تشبیه او را در این زمینه بنویسید.**	۱
	جمع نمره	**۲۰**

سربلند و پیروز باشید .

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه ۲**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۸ صبح**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه: **۲**	تاریخ امتحان: **۱۲ / ۳ / ۱۴۰۱**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **خرداد ماه** سال **۱۴۰۱**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	الف) صحیح (ص۵) ب) غلط (ص ۱۱) ج) صحیح (ص ۱۱) د) غلط (ص ۵۶) هـ) صحیح (ص ۶۲) و) صحیح (ص ۹۳) (هر مورد ۰/۲۵)	۱/۵
۲	الف) هستی (یا وجود)- چیستی (یا ماهیت) (ص ۳) ب) بالغیر (ص ۱۲) ج) وابسته (یا نیازمند)- غیروابسته (یا بی‌نیاز) (ص۴۶) د) نُطق (یا سخن یا کلمه) (ص ۵۴) هـ) عقل اوّل(ص ۶۳) و) بدایه الحکمه- نهایه الحکمه (۱۰۵) (هر مورد ۰/۲۵)	۲/۲۵
۳	الف) ۱- انسان حیوان است. (ص۷) ب) ۲- امتناعی (ص۹) ج) ۱- آفتاب نسبت به چشم (ص۶۳) د) ۲ - عقل بالقُوّه (ص۶۴) هـ) ۱ - الشواهد الربوبیّه (ص ۹۰) (هر مورد ۰/۲۵)	۱/۲۵
۴	الف) هیوم (ص ۱۷) ب) دکارت (ص۱۶) (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۵	برهان درجات کمال – برهان حرکت (ص ۳۳ و ۳۴) (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۶	محال بودن تسلسل نامتناهی علت‌ها (ص ۴۲)	۰/۵
۷	الف) تجربه‌گرا ب) تجربه‌گرا (ص ۵۷) (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۸	از ماده و جسم مجردند- در قید زمان و مکان نیستند- در افعال خود به ابزار مادی نیاز ندارند- علم آنها به حقایق شهودی است- با حواس ظاهری قابل درک نیستند. (دو مورد کافی است.) (ص ۵۴) (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۹	شهود - وحی (ص ۶۶) (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۱۰	الف) فارابی ب) ارسطو (ص ۷۴) (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۱۱	با مبحث علم النفس و مراحل شکل‌گیری آن تا رسیدن به مرحلهٔ معاد (اشاره به دو کلمهٔ نفس و معاد کافی است.) (ص ۹۱) (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۱۲	تدریس فلسفه ناظر بر مسائل روز فلسفی- احیای تدریس و تفسیر قرآن کریم - ارتباط با مراکز دانشگاهی و فرهنگی - تربیت شاگردان (دو مورد کافی است.) (ص ۱۰۴ تا ۱۰۶) (هر مورد ۰/۵)	۱
۱۳	در رابطهٔ علیت یا همان رابطهٔ وجودی، وجود یک چیز ضرورتاً وابسته به وجود دیگری است، و اگر علت باشد، معلول آن هم حتماً خواهد بود و اگر علت نباشد، معلول هم نخواهد بود. (۰/۵) این رابطه با روابط دیگری که میان موجودات برقرار است تفاوت دارد، مثلاً رابطهٔ علّیّت همانند رابطهٔ دوستی نیست که در آن ابتدا وجود دو فرد فرض می‌شود و سپس میان آنها دوستی برقرار می‌گردد.(۰/۵) (ص ۱۴)	۱
۱۴	مجموعهٔ عوامل ایجادکنندهٔ معلول را علّت تامه می‌گویند.(۰/۵) و هر یک به تنهایی را علت ناقصه می‌گویند.(۰/۵) (ص ۲۵)	۱

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه ۲**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۸ صبح**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه: **۲**	تاریخ امتحان: **۱۲ / ۳ / ۱۴۰۱**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **خرداد ماه** سال **۱۴۰۱**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۵	مقدمه اول: من از حقیقتی نامتناهی و دانا و توانا که خود من و هر چیز دیگری به وسیلهٔ او خلق شده‌ایم، تصوری دارم. (۰/۲۵) مقدمه دوم: این تصور نمی‌تواند از خودم باشد، زیرا من موجودی متناهی‌ام، (۰/۲۵) این تصور از هیچ موجود متناهی دیگر هم نیست. (۰/۲۵) نتیجه: پس این تصور از یک وجود نامتناهی است. اوست که می‌تواند چنین ادراکی را به من بدهد. (۰/۲۵) (ص ۳۴ و ۳۵) (ارائهٔ پاسخ به صورت مفهومی نیز قابل قبول است.)	۱
۱۶	عقل نظری: (۰/۲۵) عقل از آن جهت که دربارهٔ اشیا و موجودات و چگونگی آنها بحث می‌کند.(۰/۵) عقل عملی: (۰/۲۵) عقل از آن جهت که دربارهٔ رفتارهای اختیاری انسان و بایدها و نبایدهای او بحث می‌کند. (۰/۵) (ص ۵۵)	۱/۵
۱۷	عقل بالمَلَکه: در این مرحله عقل مفاهیم و قضایای بدیهی را درک می‌کند (۰/۲۵) مثلاً می‌داند که یک چیز نمی‌تواند هم باشد و هم نباشد. (۰/۲۵) و آمادگی دریافت علم را پیدا می‌کند. (۰/۲۵) عقل بالمستفاد: در این مرحله انسان به طوری بر دانش‌هایی که کسب کرده مسلّط است (۰/۲۵) که از هر کدام که بخواهد می‌تواند استفاده نماید. (۰/۲۵) مانند یک استاد ریاضی که هر مسئلهٔ ریاضی را جلوی او بگذارند، به راحتی حل می‌کند. (۰/۲۵) (ص ۶۴ و ۶۵)	۱/۵
۱۸	مدینه فاضله مدینه‌ای است که مردم آن به اموری مشغول هستند و به فضایلی آراسته‌اند که مجموعهٔ مدینه را به سوی سعادت می‌برد. (۰/۷۵) - مهمترین تفاوت آن با مدینه جاهله در هدف آنها است. (۰/۲۵) (ص ۷۶ و ۷۷)	۱
۱۹	بدان جهت است که اجزای این عالم هر کدام طبع و ذات خاصی دارند که منشأ حرکات و تغییرات اجزاء و افراد عالم طبیعت می‌باشد.(۰/۵) خود این عالم نیز به عنوان یک کل طبع و ذاتی دارد که منشأ و مبدأ حرکات و تحولات آن است. (۰/۵) (ص ۸۰ و ۸۱)	۱
۲۰	الف) مشرقِ جهان: نورِ محض یا محل فرشتگان مقرّب است. (۰/۵) (ص ۸۴) ب) حکیم متألّه: کسانی که هم در صُورِ برهانی و هم در اشراق و عرفان به کمال رسیده‌اند. (۰/۵) (ص ۸۵)	۱
۲۱	با اینکه هستی یک حقیقتِ واحد است، اما این حقیقتِ واحد دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است. (۰/۵) در مقام تشبیه، این حقیقتِ واحد مانند یک کانون نور درخشان است که اشعهٔ آن به میزانی که از کانون دور می‌شود، ضعیف و ضعیف‌تر می‌شود. (۰/۵) (ص ۹۵)	۱
	جمع نمره	۲۰

توجه :

بیان پاسخ‌های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می‌باشد.

با تشکر

خدا قُوَّت